




**VRIJ DENKEN**

UNIT VRMG (verdiepende lessen)

# MEET YOUR NEW INSTRUCTOR



We want your mind, we  
don't want your software.

<http://www.davidcarsondesign.com/>

[https://www.youtube.com/watch?v=pJgvgD-vjlc&t=80s&ab\\_channel=MasterClass](https://www.youtube.com/watch?v=pJgvgD-vjlc&t=80s&ab_channel=MasterClass)

‘We want your mind  
not your software’

Wat bedoelt **David Carson** hiermee?



# Challenge 2

Rethink type

TRAIN JE

/ BEELDEND VERMOGEN

4 weken / 8 uur

- **Je gaat 3 totaal verschillende composities met letters maken**

Doel van de les

**Experimenteren (onderzoekt)**

Ik experimenteer en organiseer elementen met als doel de visuele hiërarchie in mijn ontwerp te onderzoeken.

# Opdracht:

**Lesdoel:** Ik pas vormgeefprincipes toe met als doel de visuele hiërarchie in mijn ontwerp te onderzoeken.

**Product:** 4 compositie op A5, twee handmatig en twee digitaal.

## 3.2 Vormgeving toepassen

**Stap 1** Ik leer over verschillende media-uitingen en analyseer wat hen uniek maakt en welke mogelijkheden ze bieden.

**Stap 2** Ik pas vormgeefprincipes toe op de gegeven media-uitingen en beoordeel hoe effectief mijn ontwerpen zijn.

**Stap 3** Ik kies geschikte media-uitingen die passen bij mijn doelgroep en communicatiekanalen, en gebruik vormgeefprincipes om de boodschap effectief over te brengen.

**Stap 4** Ik selecteer zelfstandig media-uitingen die passen bij het concept en de doelgroep, en ontwikkel mijn vormgeefvoorstellen voor verschillende media-uitingen. Ik houd rekening met de specifieke kenmerken en mogelijkheden van elk medium en communicatiekanaal.

## 3.3 Verantwoorden vormgeving-keuzes

**Stap 1** Ik leg uit welke vormgeving-keuzes ik heb gemaakt.

**Stap 2** Ik kan de relatie leggen tussen mijn vormgevingskeuzes en het concept van de opdracht.

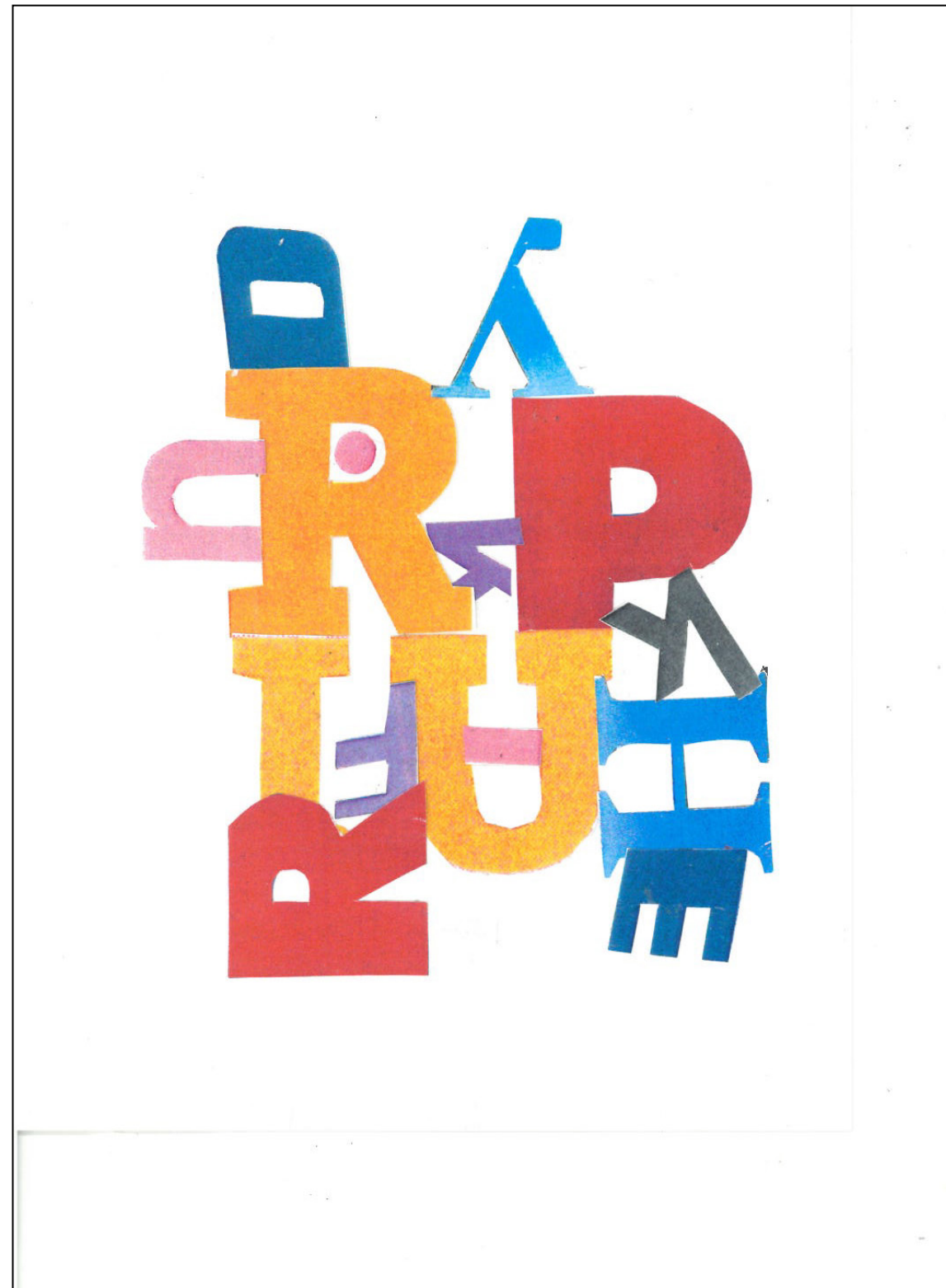
**Stap 3** Ik kan het gevoel/bedoeling en de boodschap die mijn vormgeving uitdraagt onderbouwen en beargumenteren.

**Stap 4** Ik kan mijn vormgevingsvoorstellen op een overtuigende manier uitleggen aan de opdrachtgever en rekening houden met hun wensen en feedback.

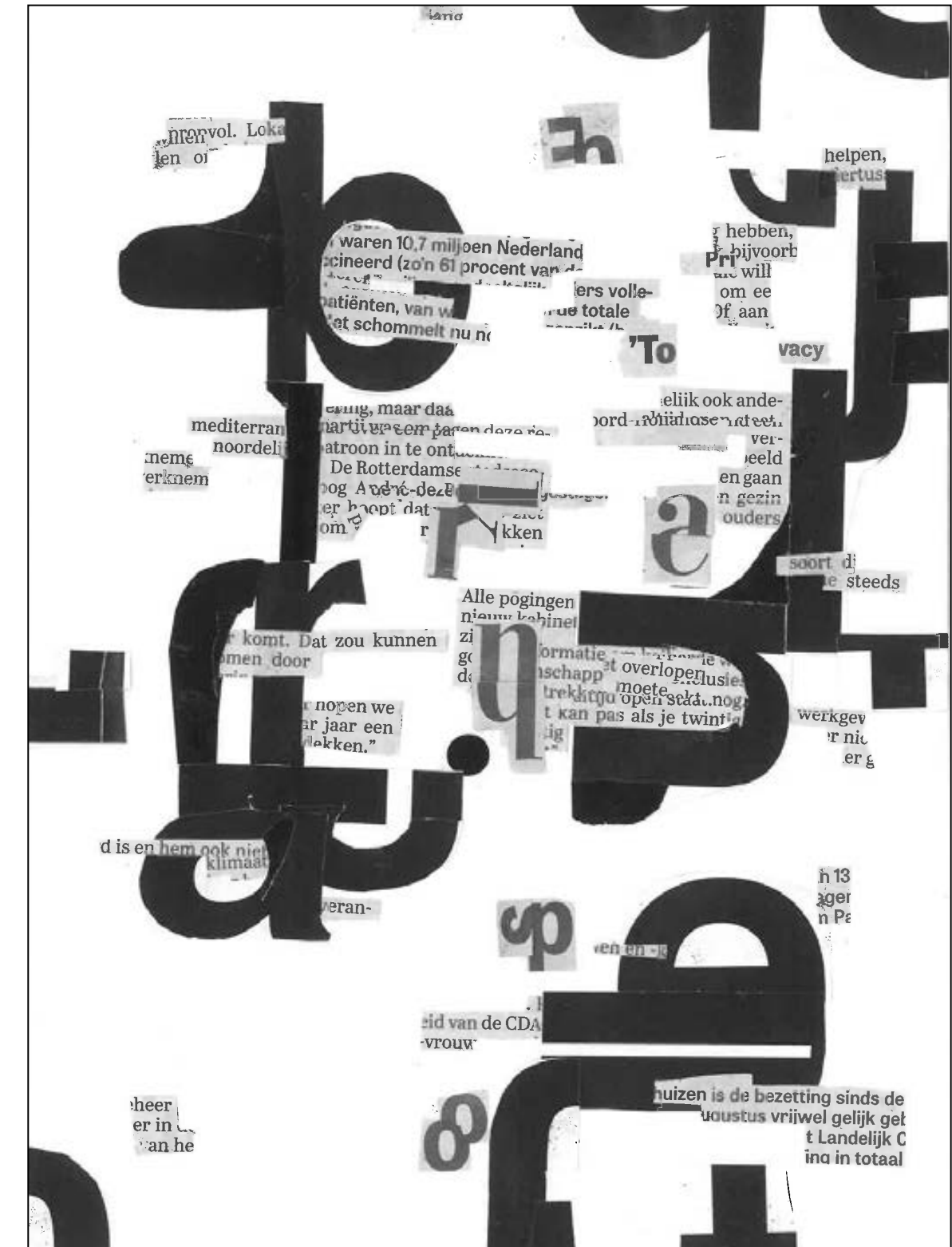
# Waar werk je na toe?



Lettercompositie 1



Lettercompositie 2



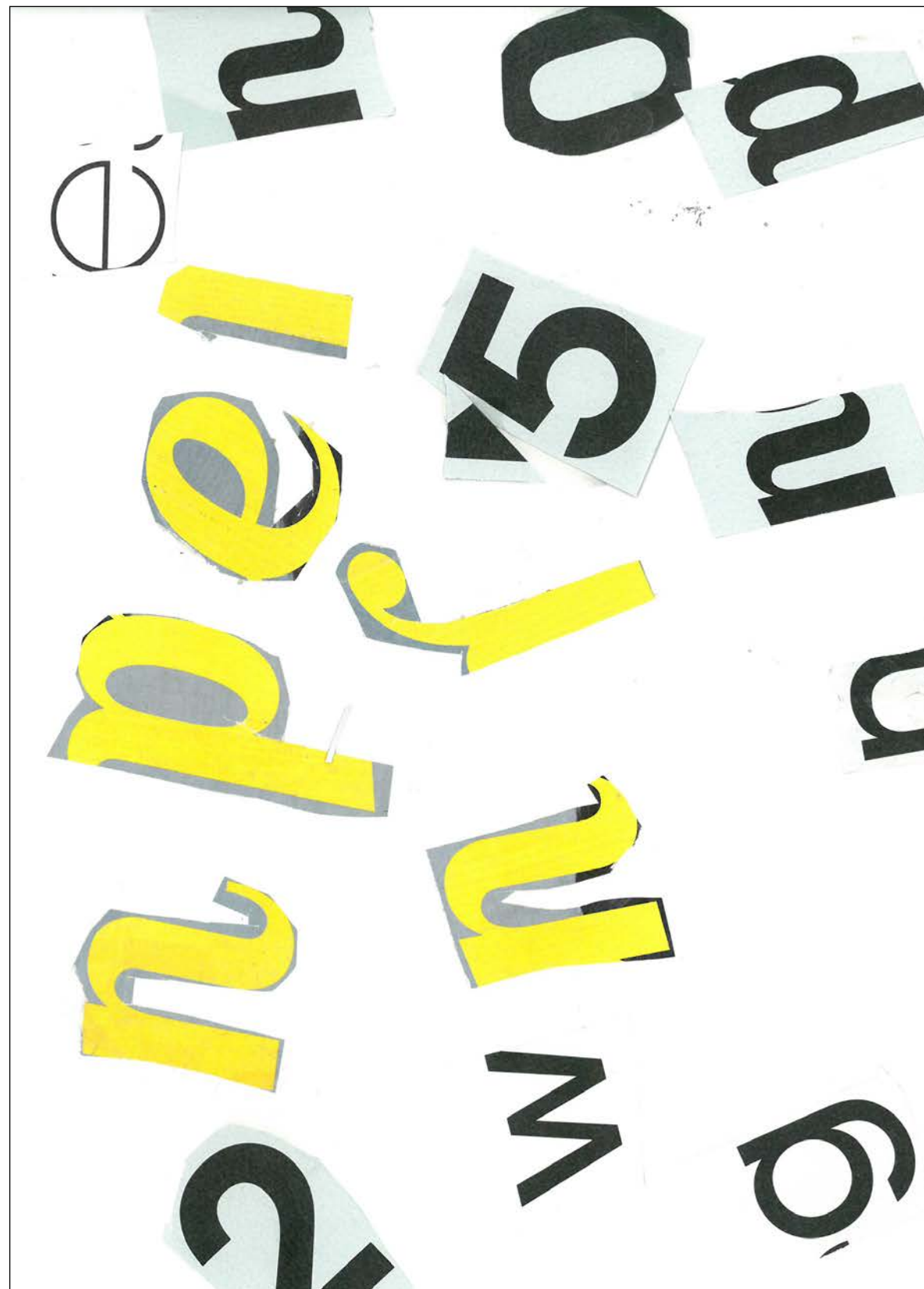
Lettercompositie 3

Drie 'visueel hiërarchisch' sterke lettercomposities

# Wat ervaar je bij beide composities?

Oefening

Tip: hoe wordt de aandacht van de kijker gestuurd?



- Gelijke groottes
- Geen achtergrond
- Gelijke ruimte tussen de elementen
- Slordig geknipt
- Gele letters vallen op of vallen weg
- Beetje saai
- Netjes geordend



- Verschillende groottes
- 4 en 0 vallen op
- Achtergrond
- Richting schuin
- Ongelijk verdeeld
- Spannend
- Uit balans

# Waarom oefenen we dit?

Om te leren werken met de basisprincipes van vormgeven

En één daarvan is visuele hiërarchie. Visuele hiërarchie geeft antwoord op de vragen:

1. hoe wil jij dat de aandacht van de kijker wordt gestuurd?
2. welke elementen moeten de meeste aandacht krijgen?

**BERNHARD EN ZN.**  
Meubel- & Woningstoffering, Schilderwerk

Mogen wij ons even voorstellen?  
**Bernhard & Zn** is een oudenwets vertrouwd Hollands bedrijf waarbij kwaliteit en persoonlijk contact nog echt hoog in het vaandel staan!! Voor al uw schilder, timmer en onderhoudswerkzaamheden bent u bij ons aan het juiste adres.  
Altijd een duidelijke, geheel vrijblijvende offerte vooraf! Wij zijn werkzaam door geheel Nederland.

**Stoffeerwerk**  
Wij stofferen o.a. Bankstellen, fauteuils, stoelen, bedden, boxsprings, boot- en caravan kussens. Tevens gespecialiseerd in diverse merken: Gelderland, Jan de Bouvrie, Leolux, Artifort, Gispen, Rolf Benz, Young, Natuzzi, Jori, Pander, Pastoe en Italiaanse merken.  
Ook doorgezakte banken en stoelen waar de stof nog goed van is, kunnen wij opnieuw opvullen met o.a. koudschuim, polyether en / of drakon. Tevens reinigen wij banken en stoelen en voorzien deze van een leffon laag (vuil- en waterafstotend) Wij hebben een grote collectie aan meubelstoffen.

**Gespecialiseerd in al uw:**

- \* Timmerwerkzaamheden
- \* Verbouwing
- \* Onderhoud
- \* Stucwerkzaamheden

mail: [bernhardenzn@hotmail.com](mailto:bernhardenzn@hotmail.com)

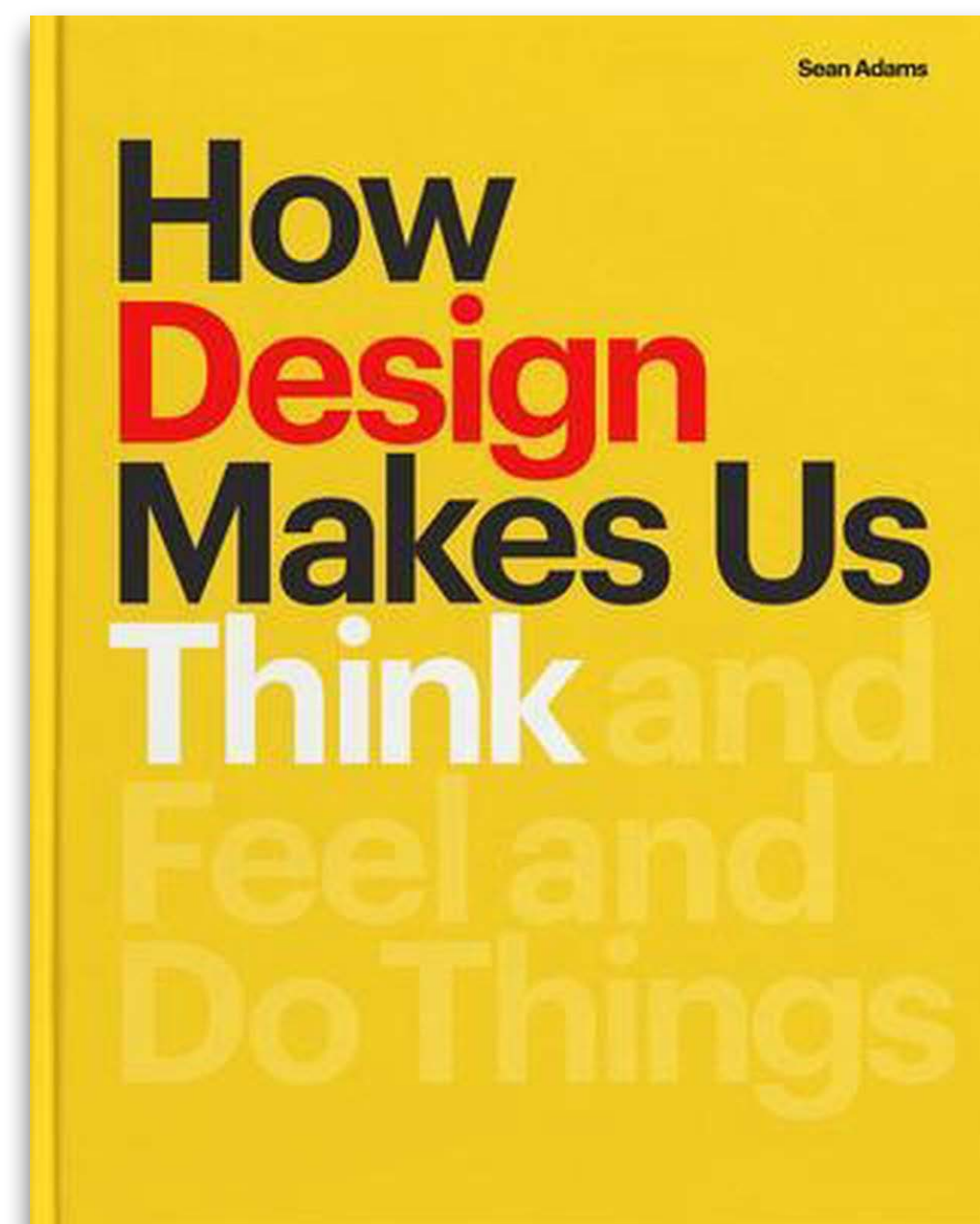
**Uw Vakschilder**  
Met ervaring waar u de vruchten van plukt. Wij werken punctueel, schoon, netjes en flexibel en met de beste kwaliteit verf (o.a Sigma en Sikkens). Wij voorzien u van tips over kleurgebruik en speciale effecten.  
**Schilders voor in - en om het huis!**

Bel voor meer informatie of een vrijblijvende afspraak bij u thuis  
Openingstijden: ma. t/m vrij. 08.30 - 21.00 uur en zaterdag 10.00 - 19.00 uur.

Amsterdam - Nieuw West  
en nu ook in Utrecht

Tel.: 06 - 55 48 76 16 b.g.g. 06 - 27 97 17 61

LEVERING ONDER  
1 JAAR GARANTIE  
SNELSERVICE!



Hiërarchie komt voor in alles wat je ontwerpt (flyers, boeken, posters, websites, magazines, logo's)

# Onderzoek

Maak 3 verschillende composities met letters

## / Experiment

- Maak 3 verschillende composities met alleen letters op A5, twee handmatig en één digitaal. **En van de digitale maak je twee versies A en B**
- Organiseer, varieer en experimenteer met vormgevingsprincipes met als doel de visuele hiërarchie in het ontwerp te onderzoeken.

# Opdracht in stappen:

- 1. Werk met alleen letters en fragmenten van letters**
- 2. a) Maak drie soorten lettercomposities op A5 formaat:**
  - een diagonale compositie
  - een centrale compositie
  - een 'vrije' compositie**b) Maak:**
  - de diagonale compositie aflopend
  - de centrale compositie vrijstaand**c) Pas 1 keer groot/klein contrast toe**
- 3. Experimenteer met** overlapping, groeperen, ritme en herhaling
- 4. Maak elke compositie in een andere kleurstelling. Namelijk:**
  - In zwart-wit
  - In zwart-wit + 1 kleuraccent
  - In minimaal 5 kleuren



# Stap 1

---

## Wat we niet verwachten



Foto's



Patronen

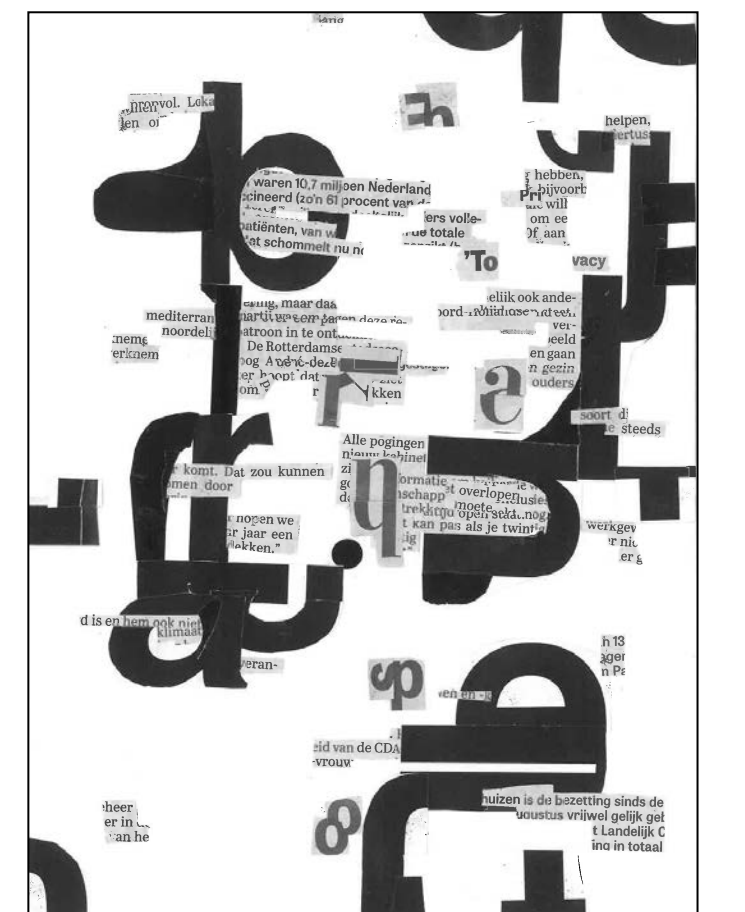
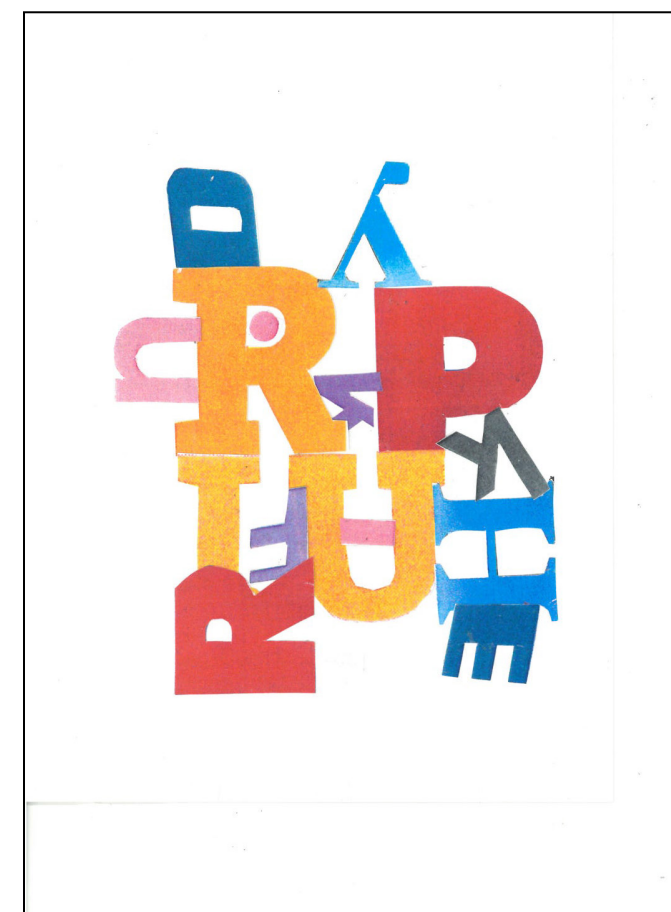
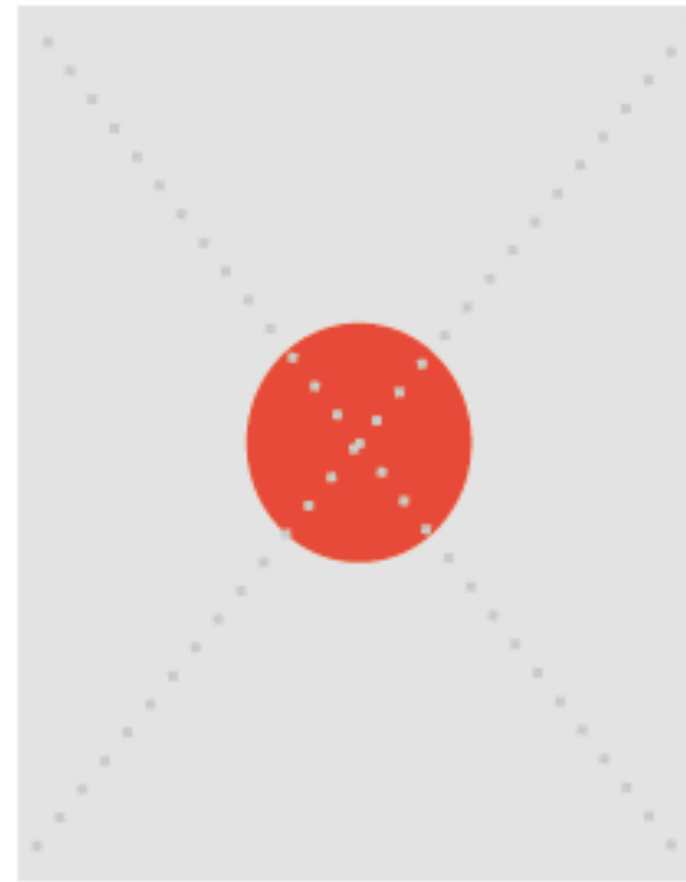


Ook geen 'texturen'  
zoals gras, baksteen

# Stap 2

## a) Maak 3 verschillende composities met letters:

- centrale compositie
- diagonale compositie
- 'vrije' compositie



Centraal

Diagonaal

Vrij

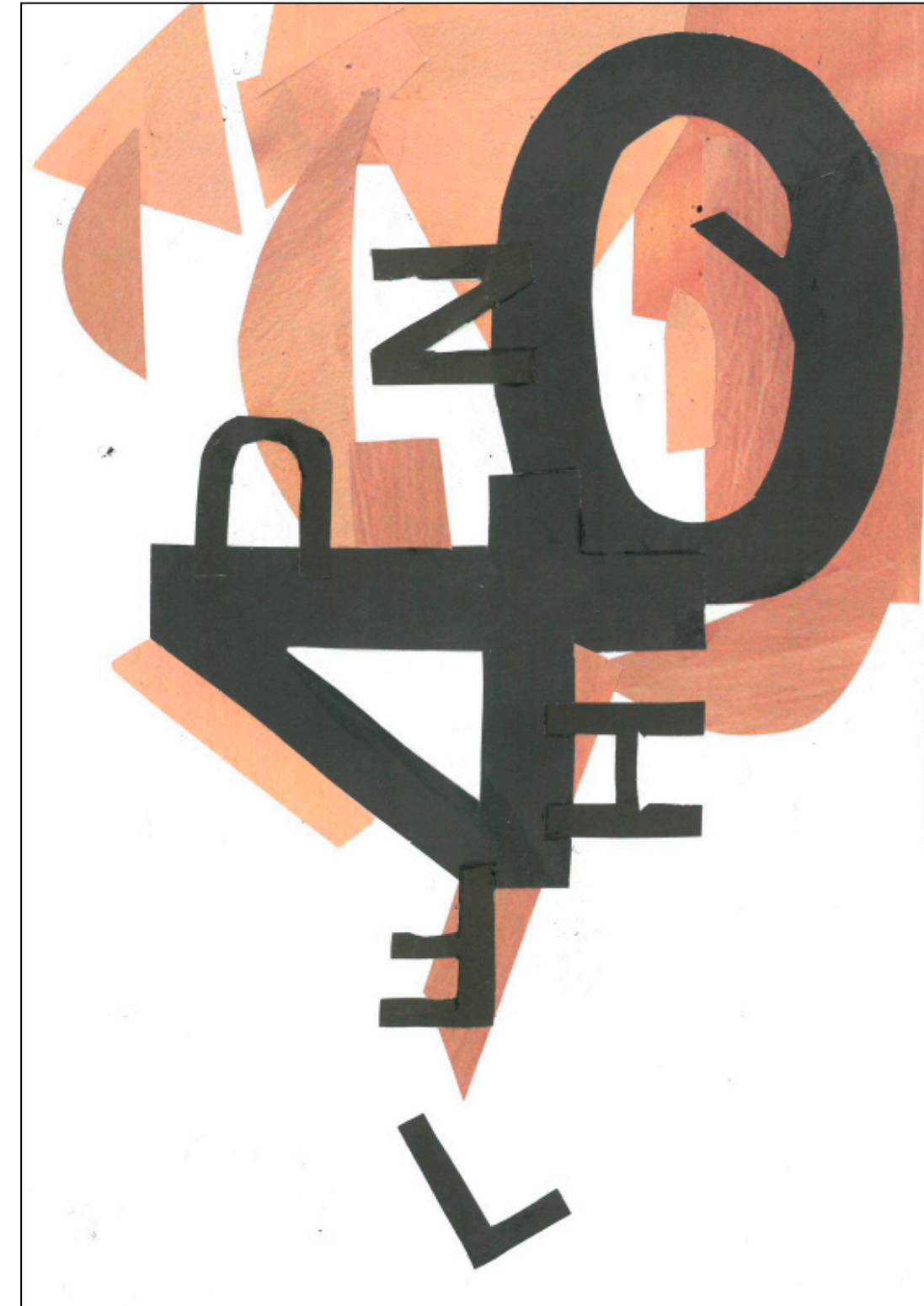
# Stap 2

## a) Maak 3 verschillende composities met letters:

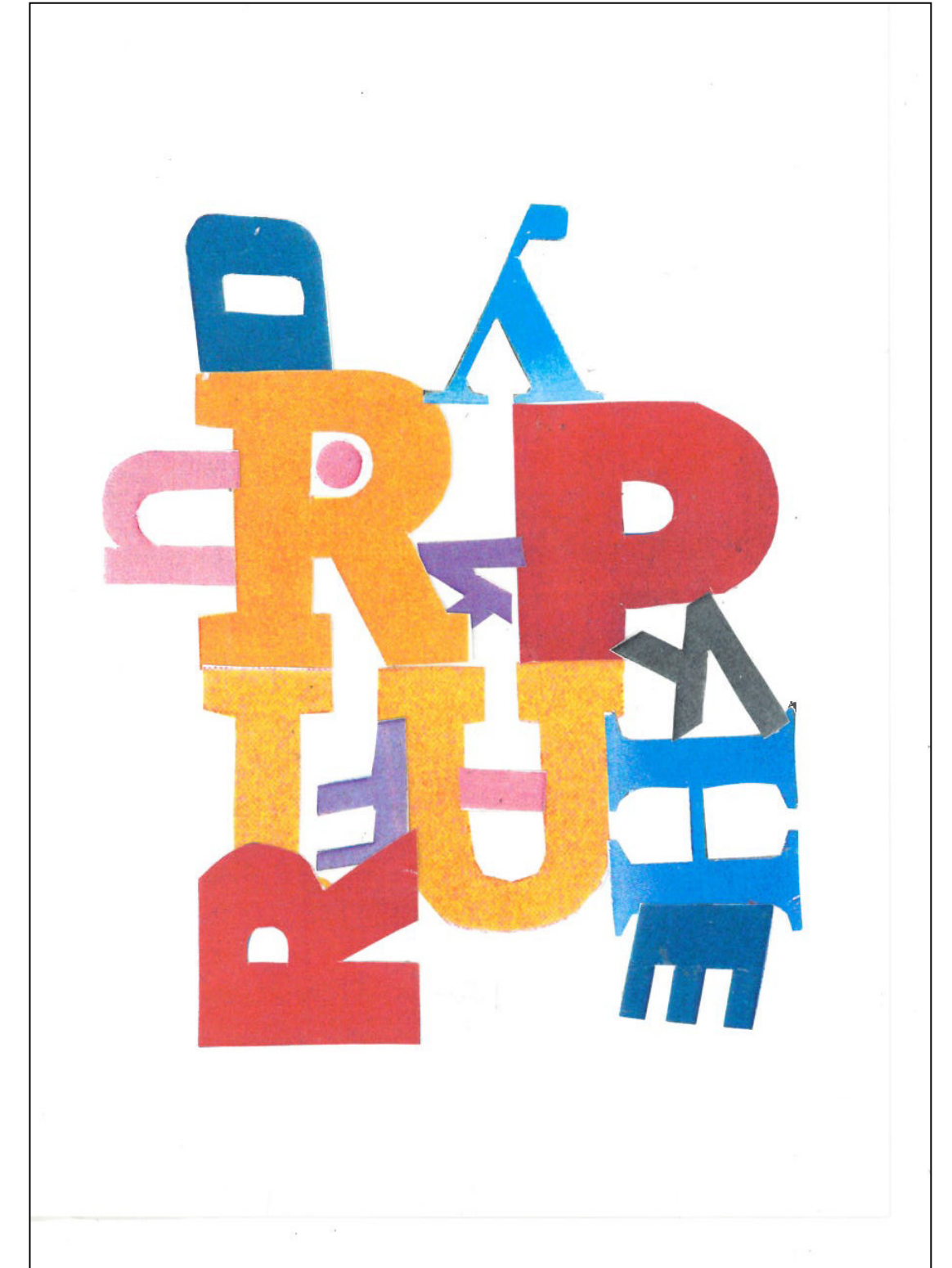
- centrale compositie
- diagonale compositie
- 'vrije' compositie

## b) Maak:

- de diagonale compositie **aflopend**
- de centrale compositie **vrijstaand**



Aflopend:  
het beeld loopt van  
de pagina af (over 1  
of meer randen)



Vrijstaand

# Stap 2

a) **Maak 3 verschillende composities met letters:**

- centrale compositie
- diagonale compositie
- 'vrije' compositie

b) **Maak:**

- de diagonale compositie **aflopend**
- de centrale compositie **vrijstaand**

c) **Pas bij 1 compositie het groot-klein contrast toe (verplicht)**

Gebruik voor het vergroten van je letters het kopieerapparaat



Groot-klein contrast

# Stap 2C

---

**Groot-klein contrast:** afwisselen met grote en kleine (letter-)vormen

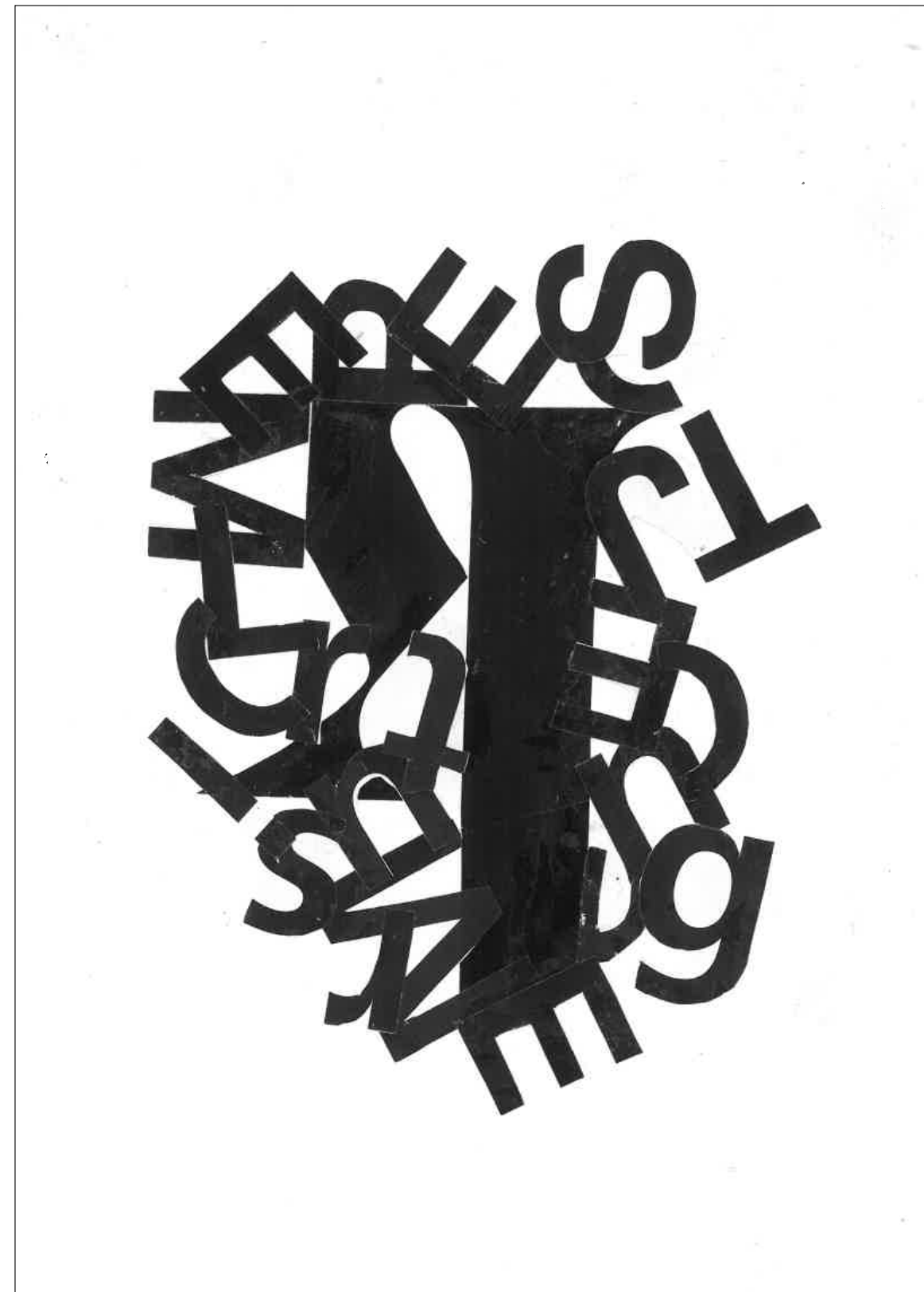
**Vraag:** Waarom zou je dat doen?

**Antwoord:**

Daarmee creëer je een visuele hiërarchie

- Hoe groter het verschil in grootte, hoe **dynamischer** de compositie
- Er wordt een **aandachtspunt** gecreëerd

*Groot Klein contrast*



- Aandachtspunt
- Dynamisch (GROOT-klein)

*Geen Groot Klein contrast*



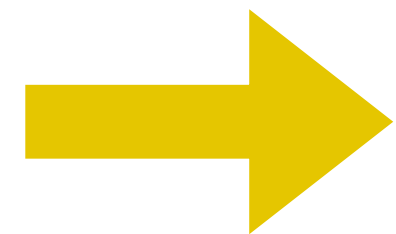
- Geen aandachtspunt
- Minder dynamiek

# Stap 2C

## Vergroot letters op het kopieerapparaat

- Kies een redelijk grote letter uit een tijdschrift of lettervel
- Vergroot deze **400% of meer** op het kopieerapparaat

**Doen:**  
Minimaal bij  
1 collage!



Voorbeeld:  
de 'C' met ca. 600% vergroot

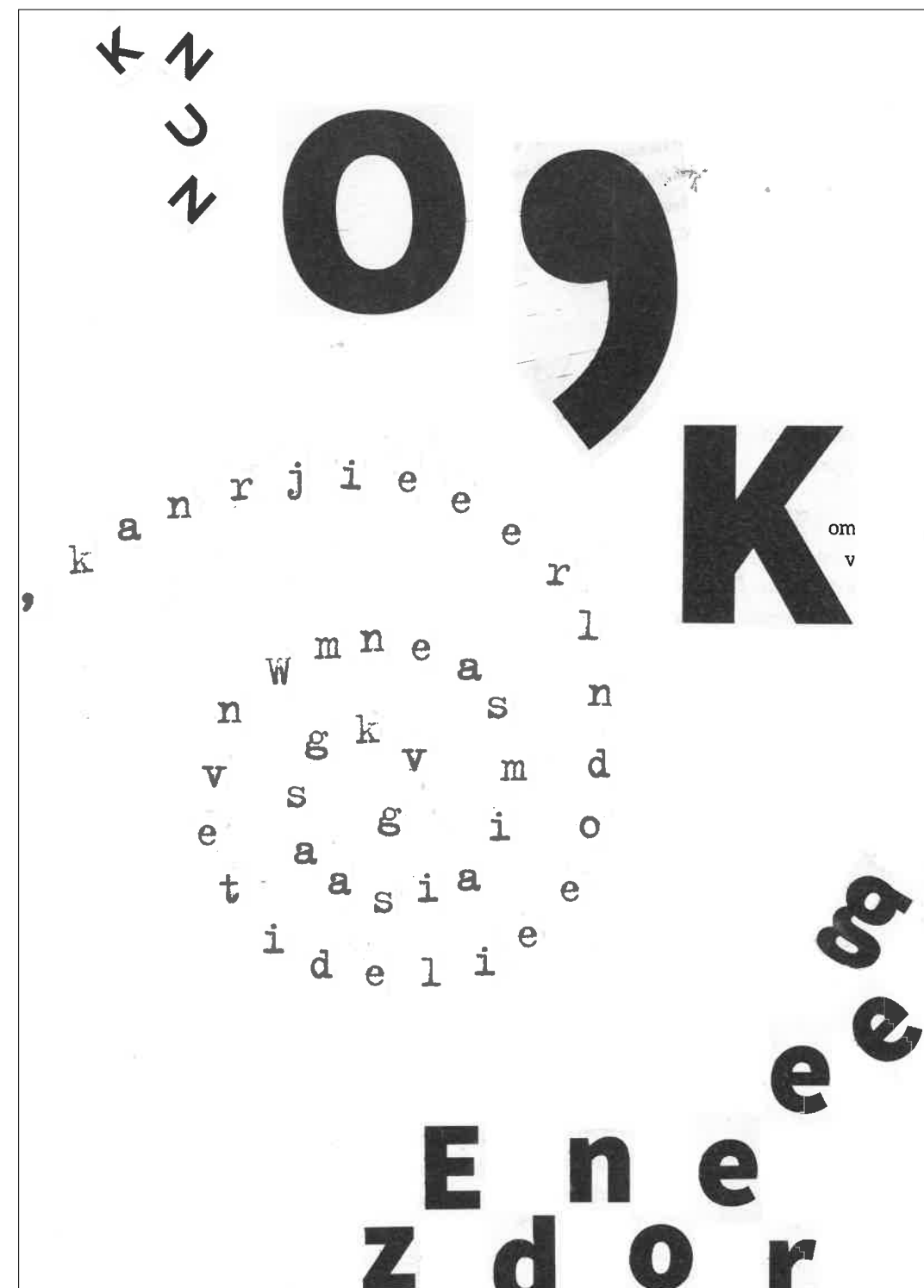


# Stap 3

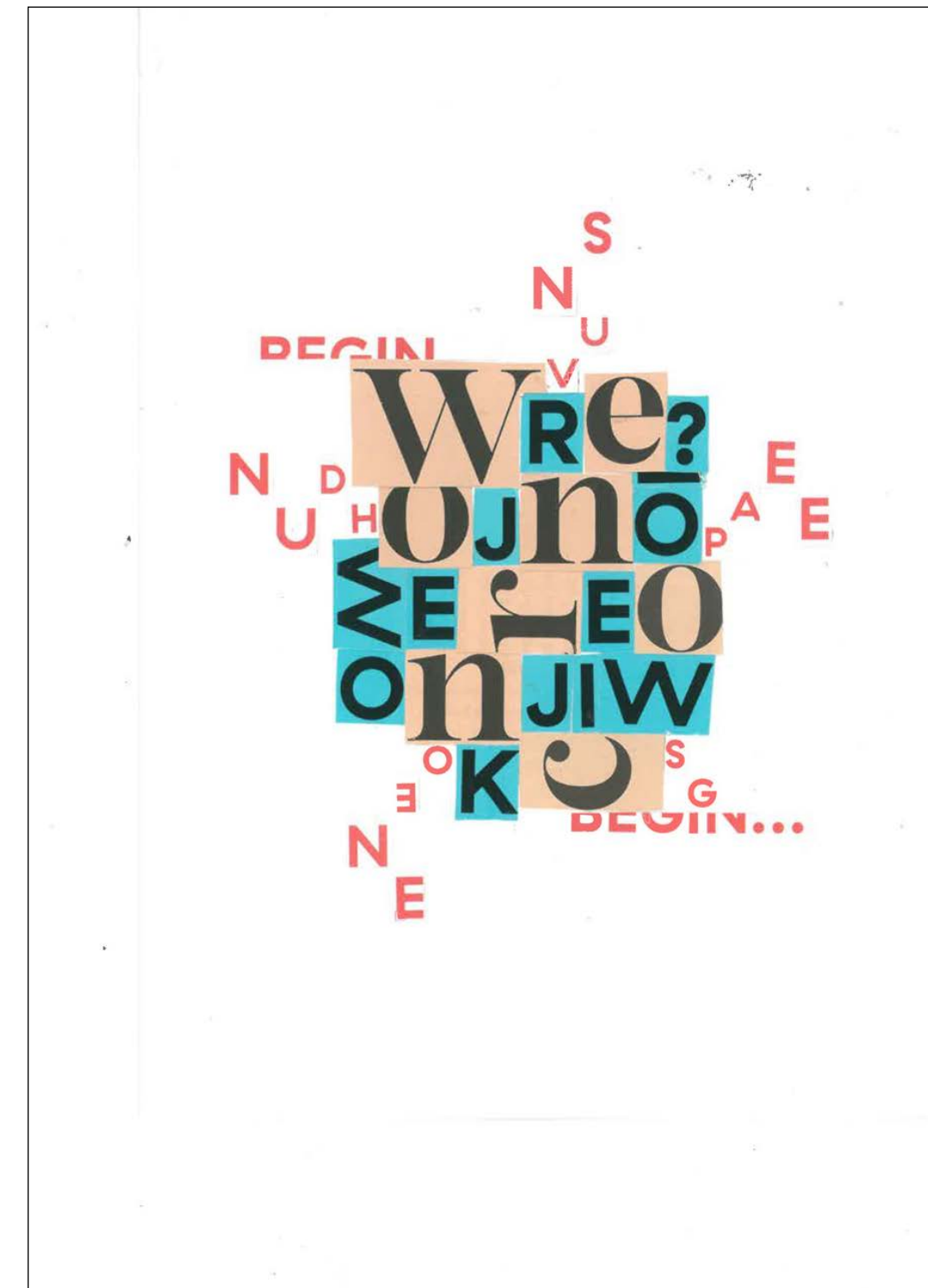
Experimenteer met overlapping, groeperen, ritme en herhaling



*Overlapping*



*Groeperen / ritme*



*Ritme en herhaling*



# Let op de witruimte (negatieve ruimte) rondom je beeld

---

- > Hoe is dat hier  
gedaan?

Vraag: waarom zou je  
dat doen?

Tip:

Plaats af en toe letters  
op zijn kop, dan kan  
de compositie op  
meer manieren worden  
gedraaid/bekeken



# Product Criteria 3 composities

- **Er is gewerkt met letters en fragmenten van letters.**
- **Er zijn drie verschillende composities gemaakt op A5 formaat:**
  - a. een diagonale compositie
  - b. een centrale compositie
  - c. een 'vrije' compositie
- De diagonale compositie is **aflopend**  
De centrale compositie is **vrijstaand**
- **Er zijn drie verschillende kleurvarianten gemaakt**
  - In zwart-wit
  - In zwart-wit + 1 kleuraccent
  - In minimaal 5 kleuren
- **Er is minimaal 1 keer groot-klein contrast toegepast**  
(letters zijn vergroot op het kopieerapparaat)
- **Er is wisselend toegepast: ritme en herhaling, overlapping en groeperen**
- **Van de digitale compositie keuze heb je twee versie A en B gemaakt!**

# Wat maak je?

A5

**1**

A5

**2**

**Compositie handmatig**

A5

**3A**

A5

**3B**

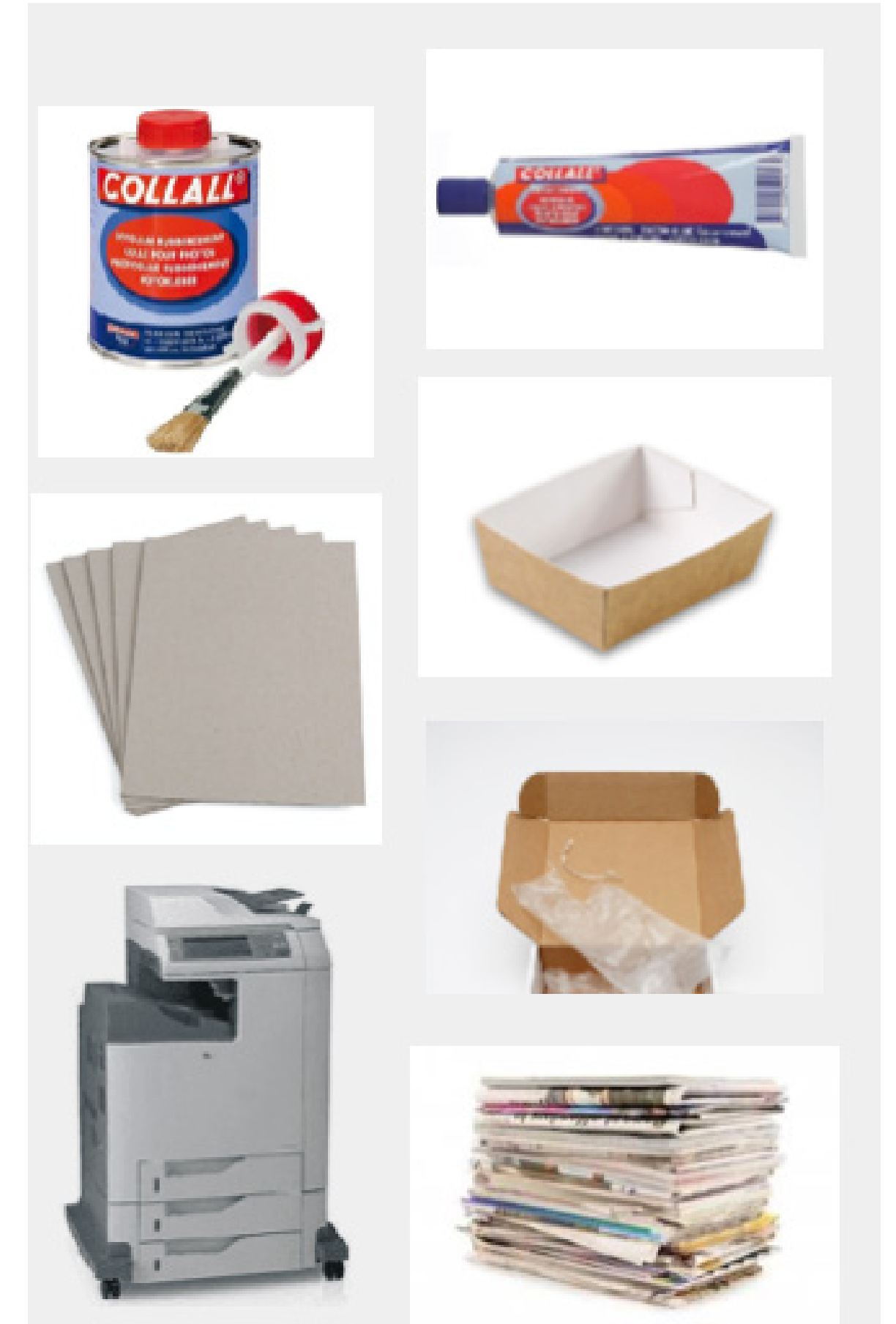
**Compositie digitaal**

# **Materiaal, uitvoering en tip**

---

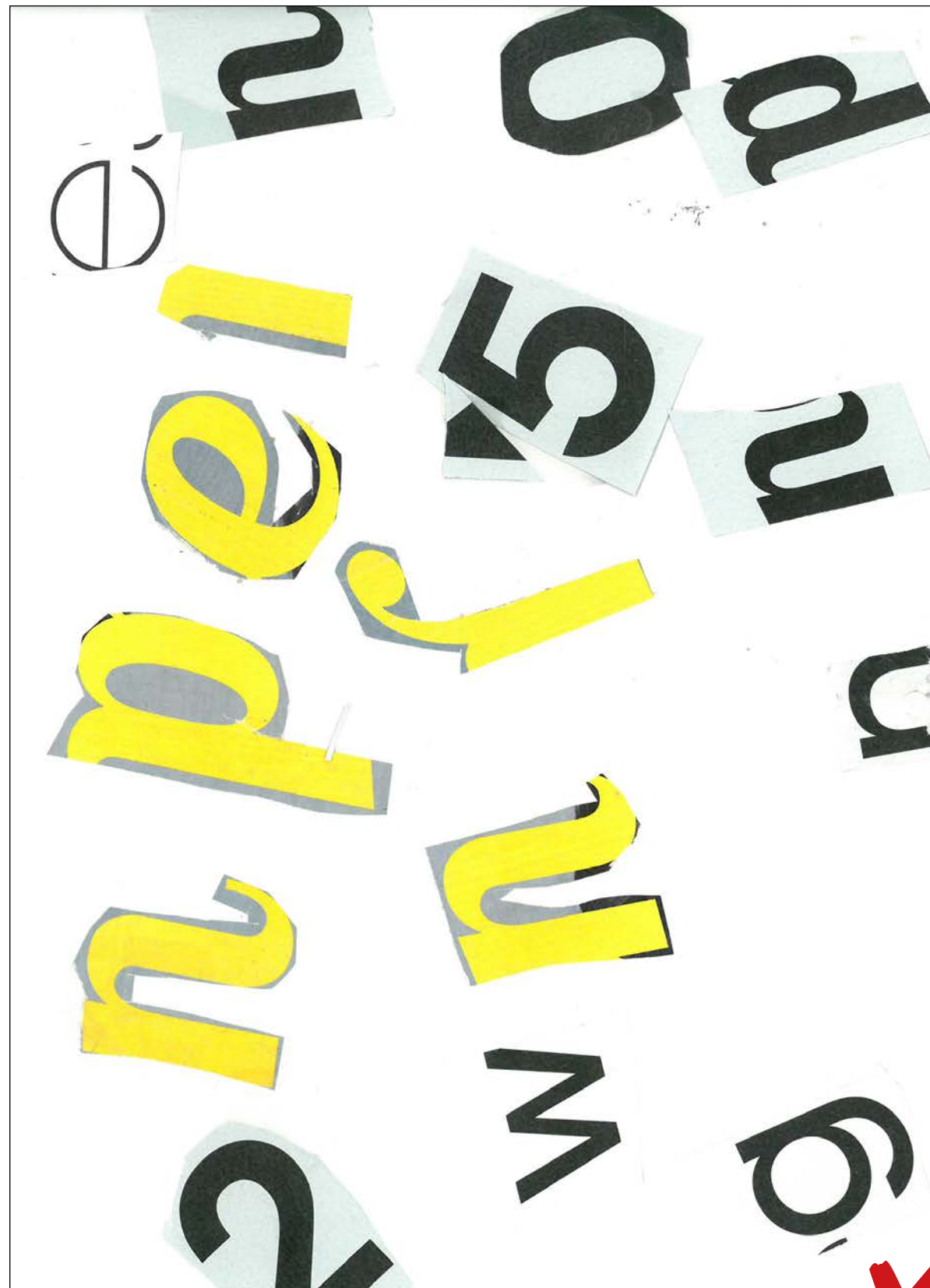
# Materiaal

- Ondergrond: stevig papier /licht gewicht karton (krijg je van docent)
- Formaat A5: eventueel later bijsnijden
- Potje fotolijm (rubbercement)
- Schaar en/of mesje
- Tijdschriften, oude kranten, gekleurd papier
- Opgeladen Ma-pas > om te printen of op kopieerapparaat tekstfragmenten te vergroten
- Gebruik de lettervellen om te kopiëren (krijg je van docent)

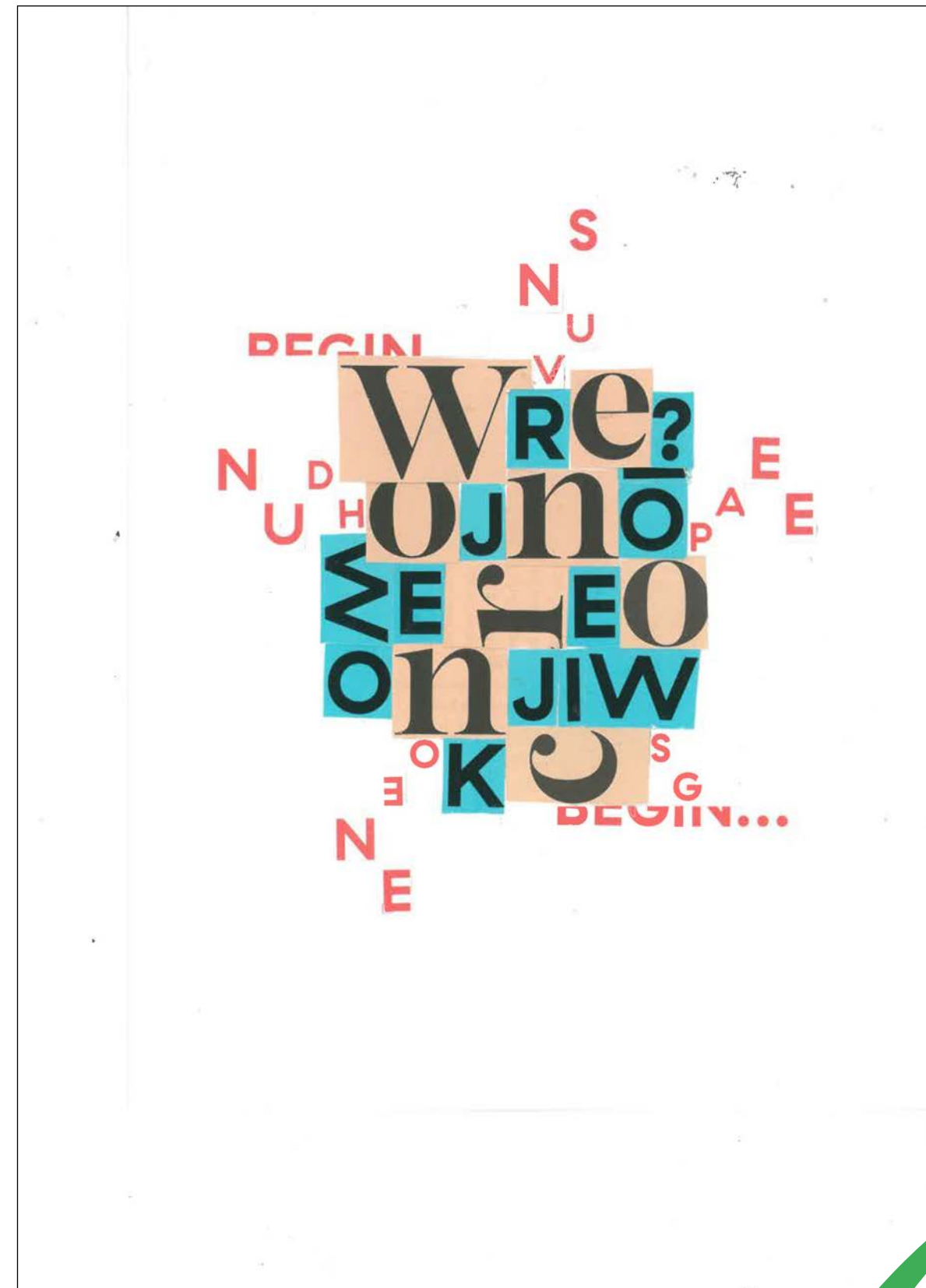
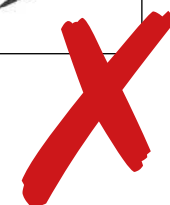


# Uitvoering

- Knip letters en vormen netjes uit; dat is van invloed op je werk



Netter knippen



# Je hebt 4 lessen

- om te ontwerpen (zorgvuldig en netjes werken)
- om te evalueren
- om te realiseren en te reflecteren



# Lijmen

- Dubbelzijdig: op de ondergrond én op stukje papier
- Overtollige lijm (dikke laag lijm) kan je wegvegen met een kartonnetje / pasje
- Laten drogen! Dan pas op elkaar.
- Opgedroogde lijm kan je weg rollen
- Nooit pasgelijmde werk in plastic hoesjes stoppen -> bobbel in het plastic.
- Bekijk zelf dit korte filmpje op [mamv.nl](http://mamv.nl) (het staat bij de opdracht!)

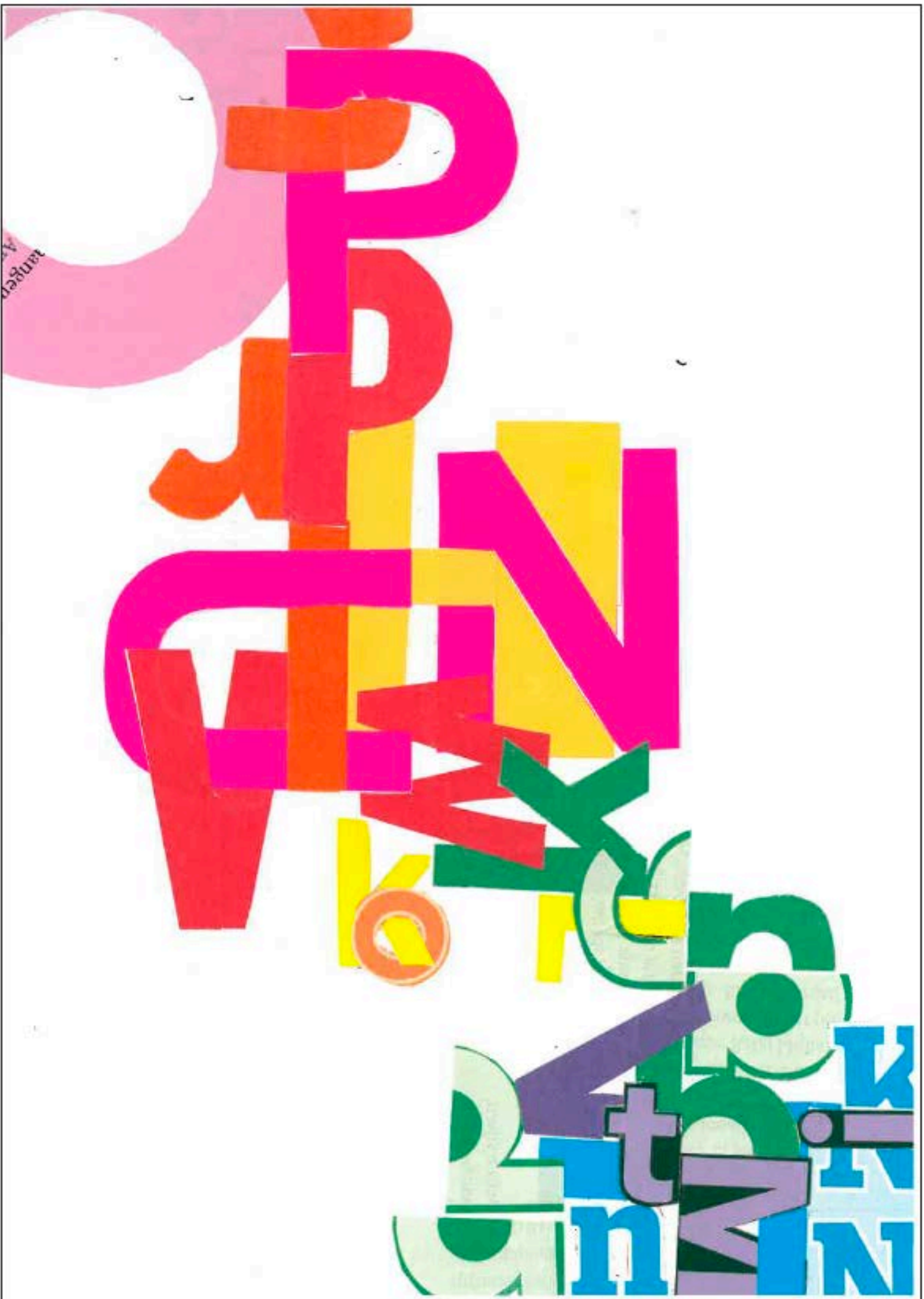
[Hoe lijm ik met rubbercement? vimeo.com/863485852](http://vimeo.com/863485852)

**Vragen?**

**Even wat inspiratie**

---

and de  
Kar  
Niet  
S  
de  
Herr  
Kre  
alistic  
even me  
uitgang  
e pe  
ataaan  
zijn  
Herman  
Plana





# Challenge 2 | Rethink type

Vul de tabel in en maak eventueel een foto.  
Dit om jezelf te herinneringen wat je bij welke  
compositie wil gaan doen.  
*Er zijn twee dingen verplicht. (zie **X** hieronder)*

	Diaginale Compositie	Centrale Compositie	Vrije Compositie
Aflopend	X		
Vrijstaand		X	
Zwart- wit			
Zwart + 1 kleur			
Minimaal 5 leuren			
Handmatig			
Digitaal (Versie A - B)			